

57

ÓDA

AZ 1867. ÉVI KORONÁZÁS EMLÉKÉRE

IRTA

VARGHA GYULA

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEMIÁTÓL SZÁZ ARANY JUTALOMMAL
KOSZORÚZOTT PÁLYAMŰ.

BUDAPEST.

KIADJA A MAGYAR TUD. AKADEÉMIA.

1892.

100

1880

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

1880

1880

ÓDA

AZ 1867. EVI KORONÁZÁS EMLÉKÉRE

IRTA

VARGHA GYULA

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIÁTÓL SZÁZ ARANY JUTALOMMAL
KOSZORÚZOTT PÁLYAMŰ.

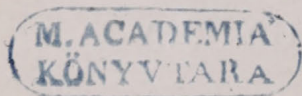
BUDAPEST.

KIADJA A MAGYAR TUD. AKADÉMIA.

1892.

251164

Jelige: «A királyi szék az, mely körül
egybeseregelve menthetjük meg
felforgatástól a hazát.»

SZÉCHENYI.

Franklin-Társulat nyomdája.

Öltözz' virágba föld, szellő lobogtasd
A lombos utczák lengő zászlait;
Kevély öröm, a szíveket dobogtasd,
Egy hű s szabad nép ünnepel ma itt!
Unnepli azt a nagy napot, mely ott áll
Két kor között, örök határvívül,
S most íme a határvívű díszes oltár,
Hová az áldozók százezre gyűl.

Más korszak ez, egy fényes új-szövetség,
 — Sötét átkával elmerült az ó —
 Hogy nép s király a jó utat kövessék,
 Nem kell szilaj, feddő proféta-szó.
 Megtért a hit, megtért a szív bizalma,
 Őrt áll a törvény, fenn viraszt a jog;
 S mely fájva-fájt, velőkön átnyilalva,
 A százados seb többé nem sajog.

Magyar dicsőség bús emlékü sírja,
 Mohács, a gyász tőled szakadt reánk;
 Nem volt az égi irgalomnak írja,
 Hevert a hon vérző tetem gyanánt.
 Azóta bús e nép ajkán a nóta,
 Azóta volt a szívünk keserű.
 Oh nemzetem! három nagy század óta
 Szaggatta májad ádáz keselyű.

Reánk bocsátá istenostorául
Vad népe árját durva Napkelet,
Vértől lett sár a honi föld porából
S tűzlángban állt az ég fejünk felett.
S míg a magyar — a míg csak bírt lehelni —
Vérrel védett minden tenyérnyi tért :
Hányszor volt kénytelen zászlót emelni
A megtiport szabadságért s hitért!

Majd béke lett, nyugalmas, enyhe béke,
Rajtunk gondos, atyáskodó kezek,
S kegymosolyért a hősök nemzedéke
Magyarságából is kivetkezett ;
Csupán a síró hegedű ha jajdult,
Morajlott még az elnyomott vihar,
S a honfiszív bor mellett meg-megsajdult,
El-elsohajtva : «Hajh Rákóczi, hajh!»

De élt a szikra s egyszer csak kilobbant,
 Az égre törve föl, vulkán gyanánt;
 A nemzet szíve lelkesülve dobbant,
 Az arcz piros lett, elfutá a láng.
 Bilincs lehullt, hősök virága támadt,
 S kezdődött harcz, fényes, dicső, csodás;
 De míg szemét az ámuló világnak
 Elkápráztatta — már jött a bukás.

Aztán vak éj lőn, úgy fődé honunkat,
 Mint egy rá omlott iszonyú terű;
 Csak jóságos királyi asszonyunknak
 Szelid szeméből csillogott derű.
 Börtönbe a sugárka így hat épen,
 Biztatva hűn a csüggedő rabot.
 Te is reményt merítél árva népem,
 E fény azt sugta: látsz még jó napot.

Fenkölt lelkét a fejedelmi férjnek
Hozzánk hajtá kegyes mi-asszonyunk.
Már érezők, hogy vége lesz az éjnek,
Vak kétségben nem kell bolyonganunk.
A haza bölcse szólt s fölfejtve látta
Királyunk az ármánykötött bogot,
S megismeré, hogy e nép hű iránta,
Mást nem kíván, csak törvényt és jogot.

S a nagy, bölcs fejdelem bátran kimondta
A békülés engesztelő szavát,
A nemzet érző testéből kivonta
Azt a tövist, mely szúrt sok éven át.
«Népem szabad nép, tisztelet jogának,
Törvény úgy köt királyt, mint nemzetet»...
Oh, mikor visszaadta önmagának,
Magyar hazánkat akkor nyerte meg.

Hogy ragyogott Szent István koronája,
 — Szemünk világát csaknem elvevé —
 Midőn urunk királyunk homlokára
 A nemzet daliája fölteve.
 Az idők teljessége íme bételt,
 Hozsánna, a nagy ég akarta így;
 Királyi eskü melyet megpecsételt,
 Áldott örökre e szent, drága frigy!

Tanú e nap, ég s föld egyként tanúja,
 Hogy oldhatatlan volt ez a kötés;
 Elszállt végkép a szívek ős gyanúja,
 A szeretet többé nem tettetés.
 Mint foglaló, hűség ölel bizalmat,
 S lám, mindakettő rendületlen áll. . .
 Mátyásunk óta — négyszáz éve annak —
 Ily egy még nem volt nemzet és király.

Gyászolt a trón, a nemzet hogyha gyászolt,
Királyunk könnye hullt könnyünk közé. . .
S midőn a sors az Ő szivére gázolt,
A köny milljóknak arczát öntözé ;
Oh mert a trón reménye : min-reményünk,
Boldog jövőnek biztos záloga.
Mért kelle hajh, a gyásznapot megérnünk,
A fényes álom mért röpült tova !

Királyunk szíve meghajolt a porba,
Mint a vihartól elgázolt vetés ;
De föl kent fejét fölemelve hordta,
Nem törte meg lelkét a szenvedés.
Erőt a kötelességből merített,
Magas tisztében nem lankadt soha,
S feje körül kettős sugárt körített
A lelki nagyság és a korona.

S példája nagy, nemes, termékenyítő,
Jövőnknek is örökségül marad.
Kötelességet úgy betöltni, mint ő,
Volt-é a trónon szentebb akarat?
Alkotmányunk rendithetetlen őre,
Küzdelmekben bajtárs és vezér,
Buzdít, a mint bátran törünk előre,
Övé a dics, hazánk ha célhoz ér.

A cél még messze; de ha nincs megosztva,
Mit nem tehet erő és akarat!
Egy negyed század íme helyrehozta,
A mit mulasztánk négyszáz év alatt.
S e nemzet, mely alant a föld porában,
Últ lelkevesztve, fásultan, henyén:
Ott fénylik a nagy nemzetek sorában
A jólét és műveltség versenyén.

Büszkén valljuk, hogy a magyar hazának
Vagyunk csupán s leszünk is, fiai ;
De készek a trón minden támaszának
Igaz bajtársi jobbot nyújtani.
S a merre a szent kard suhintva vágott,
Jöhet az ellen a négy szél felől,
Megvédni trónt, hazát és szabadságot,
A hű magyar mindig ott lesz elől.

Ragaszkodván nyelvünkhöz és fajunkhoz,
Idegen érczbe át nem olvadunk ;
Hahogy hivek leendünk önmagunkhoz,
A trónhoz hűk akkor maradhatunk.
Történetünk könyvéből semmi áron
Ki nem szakitnánk egyetlen lapot —
De fényes lapján följegyezve álljon
Mint ünnepelte a hon e napot!

